ОБЩИНСКИ ПЛАН

ЗА МЛАДЕЖТА В ОБЩИНА ВЪЛЧЕДРЪМ

2023 година

УВОД

Общинският план за младежта е разработен в изпълнение на разпоредбите на чл. 15, ал.3 от Закона за младежта и Националната стратегия за младежта 2021-2030. Националната стратегия разглежда младите българи като „Способни, ангажирани и овластени млади хора, готови да развиват своя пълен потенциал и съзнателно да допринасят за развитието на Република България в контекста на европейското семейство и глобалния свят.“ Тя е основният стратегически инструмент за планиране и прилагане на държавната политика за младежта и дефинира нейните основни и специфични цели:

Цел 1: Насърчаване на неформалното обучение;

Цел 2: Насърчаване на заетостта и подкрепата за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават;

Цел 3: Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора;

Цел 4: Развитие и утвърждаване на младежката работа в национален мащаб;

Цел 5: Свързаност, толерантност и европейска принадлежност;

Цел 6: Насърчаване на здравословен и природощадящ начин на живот;

Цел 7: Насърчаване на културата и творчеството сред младите.

Настоящият план изразява актуалните за община Вълчедръм предизвикателства пред младежта и съответните стратегически предложения за преодоляването им. Той цели създаване на възможности за пълноценно развитие на младите хора, изграждане на активна гражданска позиция у тях и включването им в процеса на вземане на решения. Преодоляването на трудностите и работата в екип допринасят за личностното им израстване, което носи усещането, че са направили нещо стойностно и създава самочувствие с което да се почувстват пълноценни граждани.

I. ЦЕЛЕВА ГРУПА

Дейностите в Плана са насочени към подрастващите и младите хора на възраст между 15 и 29 години, организирани или не в различни структури, без оглед на тяхната расова, етническа, национална, социална и културна принадлежност.

II. АНАЛИЗ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД МЛАДЕЖТА

Едно от основните предизвикателства в реализирането на младежките политики е създаването на ангажираност и мотивация в младите хора да останат да се реализират както на територията на Община Вълчедръм, така и в България. Възникналата световна пандемия от Ковид-19 през 2020 г. изправи обществото пред още по-големи проблеми и изпитания. В тази усложнена ситуация младите хора усетиха много силно негативните последствия на пандемията - от прекъснат учебен процес до дългосрочна необходимост за възстановяване на психичното и емоционалното им здраве. Стремежът на младите към независимост и самореализация ни карат да бъдем отговорни в създаването на стабилен социален и икономически климат.

1. Демографска характеристика

Община Вълчедръм се състои от 11 населени места, от които 1 град и 10 села. По данни на Национална база данни „Население“ към 31.12.2021 г. населението по настоящ адрес на община Вълчедръм е общо 7 990 души, а населението по настоящ адрес само на гр. Вълчедръм е 2 890 души. Броят на младите хора в общината от 15 до 29-годишна възраст е приблизително 1 617 души.

Основната характеристика на младежката общност в община Вълчедръм, както и предизвикателствата пред нея, не са по-различни по-принцип от тези на младежите в национален мащаб. Община Вълчедръм се характеризира с:

- Намалена раждаемост;
- Отрицателен естествен и механичен прираст;
- Ускорено застаряване на населението - увеличаване дела на хората в над трудоспособна възраст;
- Дефицит на квалифицирана работна сила;
- Миграция към големите градове в страната и в чужбина;
- Обезлюдяване на населените места.

В общината няма добре развито представителство на различни структури и форми на младежки организации. Трудно е да се определи броят на реално пребиваващите младежи, тъй като в различните сезони, той е различен. Една част от младите хора сезонно пребиват и работят в други населени места и в чужбина, друга част целогодишно работят в по-големите градове, където могат да се реализират, но не са сменили адресите си. В условията на динамично развиващо се общество, настъпващите промени и засилващата се миграция на млади хора в чужбина, на преден план излизат дейностите, които да мотивират младите хора да се образоват и реализират в България, да търсят и получават изява, да имат самочувствие на българи и европейци.

2. Образование, професионално ориентиране и реализация

Формално учене

В община Вълчедръм има добре функциониращa система за предучилищно и училищно образование, възпитание и личностна подкрепа, които се осигуряват в детските градини и училищата. Образователната система е добре организирана, обезпечена с кадри и материалнотехническа база и осигурява общообразователната и професионална подготовка на учащите се. Наличната мрежа от учебни заведения е с оптимизирана структура, съобразена с действащите законови и подзаконови документи и нормативи и с местните, държавни и европейски стратегии за развитие на образованието. Развитието на демографските процеси на територията на общината се отразяват негативно върху мрежата от учебни заведения.

На територията на Община Вълчедръм има 5 общински училища, разпределени по следния начин: 1 Професионална гимназия „Димитър Маринов“, гр. Вълчедръм; 1 средно училище „Христо Ботев“, с. Долни Цибър“ и 3 основни училища, както следва: Първо основно училище „Васил Левски“, гр. Вълчедръм; Второ основно училище „Иван Вазов“, гр. Вълчедръм и Основно училище „Д-р Петър Берон“, с. Септемврийци.

Втора поред учебна година Второ основно училище „Иван Вазов“, гр. Вълчедръм е иновативно училище, т.е. с нова образователна парадигма, чрез която учениците ще подобрят образователните си резултати и ще повишат критичното

мислене и творчество чрез иновативни образователни процеси, методи на преподаване, училищно лидерство и учебни стратегии.

От учебната 2022/2023 г. Първо основно училище „Васил Левски“, гр. Вълчедръм също е иновативно с иновация „Бизнес за всички – мисията възможна“. Целта е да се разшири кръгозора на учениците, свързан с бизнеса и икономиката, да се формират ключови компетентности, като организираност, инициативност, креативност, и умения за самостоятелни вземане на решения.

Професионалното обучение е съобразено със спецификата на местната икономика, като продължава да се търси по-тясно обвързване на профилираните паралелки с икономическите приоритети на общината и търсенето на пазара на труда. Оптимизирането на училищната мрежа следва да създаде предпоставки за финансиране на професионални училища, защитени професии, съобразно потребностите на общината, както и с внедряване на обучение чрез работа (дуално обучение).

Много от училищата в община Вълчедръм работят по проекти, което дава възможност на учениците за реализиране на връзката между теоретичните знания и практическата дейност, за свързване на обучението с техния реален житейски и познавателен опит, за осъществяване на пълноценна социализация и за ориентиране в съществуващата информационна среда като необходими компетентности на съвременната личност.

Неформално учене

На територията на община Вълчедръм функционира Център за подкрепа за личностно развитие – Обединен детски комплекс - Вълчедръм (ЦПЛР-ОДК), към който развиват дейност 9 групи в направления „Изкуство“ и „Спорт“.

ЦПЛР-ОДК обхваща децата и младежите през свободното им време, като провежда образователна, възпитателна и културна дейност. Той е център за неформално общуване на деца с общи интереси, за стимулиране на творческия им потенциал, за насърчаване на детската индивидуалност към самоизява.

3. Младежка заетост

Включването на младите хора на пазара на труда е ограничено, поради това че нямат практически и трудов опит по придобитата специалност, както и от факта, че малко работодатели инвестират в обучението и квалификацията на младите работници и служители. Младите хора се чувстват демотивирани от предлаганото заплащане, както и от условията на работа. Темата за тяхната реализация след завършване на средното им образование е чест предмет на дискусии в часовете на класа, тъй като възможностите за професионално и личностно осъществяване на територията на общината са ограничени, поради липса на работеща икономика. В условията на пазарна икономика от най-важно значение за младите хора е предстоящата им трудова и социална реализация. Младежите в трудоспособна възраст напускат общината, за да търсят реализация в по-големите градове и чужбина, а младите живеещи, на територията на общината в по-голямата си част са ученици.

Община Вълчедръм противодейства на нарастващата се младежка безработица, като пристъпва към мерки за подкрепа на създаване на работни места, чрез включване в Национални програми за заетост. Проблем е, че програмите са с краткосрочен характер, по-важно е в дългосрочен план да се създадат устойчиви работни места.

За намаляване процента на безработицата сред младите хора е прилагана предимно субсидирана заетост – по национални, регионални програми и мерки по Закона за насърчаване на заетостта, както и включване по Оперативната програма „Развитие на човешките ресурси”, субсидирана по линия на Европейския съюз, като са реализирани дейности по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” и проект „Младежка заетост” – 31 лица.

4. Достъп до информация и услуги

Достъпът до информация е много важен фактор за развитието на всяка личност. Познаването на информационните технологии дава предимство на тези, които ги ползват, за осведомяване в областите представляващи интерес. Информационни услуги за младежи предоставят Дирекция „Бюро по труда“, Дирекция „Социално подпомагане“, Общинска администрация, читалищата и библиотеките в населените места.

Община Вълчедръм има изградена добра културна инфраструктура – обществени библиотеки към всички читалища. Чрез предлагането на разнообразна информация те подпомагат хората да участват компетентно при обсъждането и вземането на решения по ключови проблеми. Читалищните библиотеки осигуряват допълнително възможности за максимален достъп и обмен на информация, непрекъснат достъп до интернет и различни виртуални услуги за младите хора от малките населени места в общината, а някои от тях са и в проекта „Глобални библиотеки”. Градската библиотека се посещава от читатели с разностранни интереси и нужди. Те получават търсената информация и са обслужвани в различните отдели на библиотеката. Библиотеката е оборудвана с компютърни конфигурации, принтери, мултимедия и др.

Младите хора са белязани от епохата на новите информационни технологии. Те общуват повече в социалните мрежи и като че ли предпочитат посредствения чрез технологии контакт пред директния, „лице в лице”. Социалните мрежи са естествена за тях среда, в която създават контакти, търсят и споделят информация, общуват с приятели.

Към читалищата няма действащи школи, кръжоци и клубове. Към някои от тях функционират самодейни състави и групи за автентичен български фолклор и танцови формации.

5. Здравословен начин на живот

Основна предпоставка за здравословния начин на живот на младите хора е създаването на условия за физическо възпитание и спорт. Наложените противоепидемични мерки затвориха спортните клубове, танцовите състави, места за активно движение и др. Всичко това оказа негативни последици върху физическото състояние на голяма част от хората, най-вече и на подрастващите.

В учебните и детските заведения на територията на общината има изградени здравни кабинети и обособени здравни кътове, където се обслужват децата и учениците от детски градини и училищата. Като цяло здравословното състояние на младежите в общината е добро. Някои аспекти предизвикват особена загриженост, а именно въпросите на храненето, физическата активност, сексуалното и психичното здраве.

На територията на общината има сформирани клубове по различните видове спорт. Младите хора имат възможност да спортуват активно при изявено желание от тяхна страна, според личните им предпочитания. Чрез различните спортни занимания те развиват ценни физически и психически качества, осъществя се превенция на заболявания, както и превенция на противообществените прояви и престъпността.

Общината разполага със стадион, писта за лекоатлети, детски площадки. Чрез спортни занимания основно в училищата, младите хора развиват ценните физически и психически качества, осъществява се превенция на заболявания, както и вид превантивни мерки срещу противообществените прояви и престъпността.

Декември 2022 г. са въведени в експлоатация два градски парка. Единия парк се намира в централна градска градина с музейна сбирка, в който съществуващото парково място е подобрено и естетизирано в парково пространство. Парка предлага развита симетрична алейна мрежа. В едната му част има чешмичка, а в другата комбинирано детско съоръжение за възрастова група 3-12 г., с ударопоглъщаща настилка, подходящо за деца с увреждания и люлка, както и беседки за майките. Централно е разположен малък амфитеатър със сцена маркирана в настилка за артистични прояви и учебна стая на открито. Предвидена е възможност за прожектиране на временен екран. Покрай алеите са разположени пейки и кошчета, засадени са много дървета, храсти и многогодишни цветя. Вторият парк се намира до ДГ „Слънчице“. Той е с развита обиколна алея за бягане, около която са разположени три зони. Северната зона е обособена за игра на деца с две комбинирани детски съоръжения с ударопоглъщаща настилка, две детски люлки тип махало, една люлка тип везна, въртележка и беседка. В източната част са поставени фитнес уреди – две комбинирани стрийт фитнес съоръжения с халки, успоредка, лостове, шведска стена, лост на три нива, беседка. На запад е изградена площадка за скейтборд, която разполага с рампа Халфпайп, две отделни рампи, както и ниски съоръжения за каскади, беседка. Парка е отделен от околното пространство с ажурна оградна система и са поставени врати към трите улици и детската градина.

6. Достъп до социални услуги

Община Вълчедръм работи усилено в посока разширяване на социалните услуги. По отношение ефективност, качество, достатъчност на предоставяните социални услуги може да се каже, че същите покриват основните потребности на потребителите, както и техните очаквания за подкрепата. Условията и материалната база са подходящи, както за предоставяните дейности, така и за целевите групи.

7. Ролята на младите в превенцията на престъпността

В Община Вълчедръм действа местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни лица (МКБППМН). В МКБППМН действат четирима обществени възпитатели, които работят за коригиране на поведението на деца с противообществени прояви, в основа на тяхната дейност е индивидуално-възпитателната работа с малолетни и непълнолетни, извършили противообществени прояви, с непълнолетни, извършили престъпления и освободени от наказателна отговорност; с малолетни и непълнолетни, поставени в неблагоприятни условия на живот, развитие и възпитание. МКБППМН работи активно с училищните комисии за първична превенция. МКБППМН реализира превантивни дейности, беседи и

инициативи на теми, свързани със различни зависимости, сексуално здраве, насилие и други.

III. ПРИОРИТЕТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

Реализирането на общинският план за младежта се базира на дефинираната визия: Младите хора ще развиват капацитет да използват целия спектър от обществени възможности за физическо, емоционално и социално развитие, образование и здраве, базирани на техните отговорности, права, индивидуалност, безопасност, потребности и интереси.

За постигането на тази визия се поставя следната стратегическа цел: Създаване на устойчиви механизми за подкрепа и мобилизиране на потенциала на младите хора да участват активно в живота на общината и да допринесат за развитието на града.

Основни задачи за постигане на стратегическите цели са:

Задача 1: Качествено формално и неформално образование, гарантиращо умения за успешна житейска и професионална реализация;

Задача 2: Устойчива заетост и насърчаване на младежкото предприемачество;

Задача 3: Висока гражданска активност и участие на младите хора в живота на общината и региона;

Задача 4: Свързаност между младите хора, общуване, разбиране и толерантност;

Задача 5: Равнопоставен и гарантиран достъп до информация и услуги;

Задача 6: Осигуряване на добро физическо и психично здраве;

Задача 7: Формиране на екологична култура и опазване на околната среда;

Задача 8: Организиране на свободното време, творчество и култура;

Задача 9: Равен шанс за развитие на младите хора от малките населени места;

Задача 10: Равен шанс за развитие на младите хора в неравностойно положение.

III. ДЕЙНОСТИ ПО ПРИОРИТЕТИ

Оперативна цел 1.1: Повишаване на достъпа до неформално обучение за развитие на ключови компетентности			
Дейност	**Срок**	**Отговорна институция**	**Финансиране**
Провеждане на информационни срещи с цел запознаване на младите хора с възможностите за намиране на работно място	Целогодишно	Общинска администрация, Бюро по труда	Не е необходимо
Оперативна цел 1.2: Повишаване на качеството на неформално обучение			
Дейност	**Срок**	**Отговорна институция**	**Финансиране**
Обявяване на конкурси /за доброволческа инициатива, есе, презентация, снимки, рисунка, ръчна творба/ сред младите хора в община Вълчедръм.	Целогодишно	Общинска администрация, ЦПЛР – ОДК, Народни читалища	Бюджетите на отделните институции
Оперативна цел 2.1: Насърчаване на заетостта на младите хора			
Дейност	**Срок**	**Отговорна институция**	**Финансиране**
Идентифициране от специалист и	Целогодишно	Общинска	Не е

активиране от здравните медиатори на неработещи и неучещи младежи и информиране за услугите, предоставяни в Бюрата по труда след регистрация.		администрация, Бюро по труда	необходимо
Обучение за придобиване на професионална квалификация и/или ключови компетентности, търсени на пазара на труда	Целогодишно	Образователни институции, Бюро по труда	Не е необходимо
Оперативна цел 2.2: Насърчаване на включването в образование и заетост на млади хора, които не учат, не работят и не се обучават (NEETs)			
Дейност	**Срок**	**Отговорна институция**	**Финансиране**
Активиране на младежите за включването им в заетост, чиракуване, стажуване или обучение.	Целогодишно	Общинска администрация, Бюро по труда	Не е необходимо
Предоставяне на професионално ориентиране и мотивиране.	Целогодишно	Общинска администрация, Бюро по труда	Не е необходимо
Оперативна цел 3.1: Повишаване на нивото на гражданска ангажираност на младите хора			
Дейност	**Срок**	**Отговорна институция**	**Финансиране**
Популяризиране творческите заложби на младите хора.	Целогодишно	Образователни институции, Общинска администрация, Народни читалища	Бюджетите на отделните институции
Оперативна цел 3.2: Повишаване на нивото на овластяване и качествено участие на младите хора в процесите на вземане на решения на местно, национално и европейско ниво			
Дейност	**Срок**	**Отговорна институция**	**Финансиране**
Обучение на тема «Кариерно Ориентиране».	Април 2023 г.	Образователни институции, Общинска администрация	Не е необходимо
Оперативна цел 3.3: Осигуряване на подкрепяща среда за младежките организации и популяризиране на ползи от тяхната работа.			
Дейност	**Срок**	**Отговорна институция**	**Финансиране**
Доброволчески възможности за младите хора. Обучение на тема "Защита от бедствия и аварии".	Целогодишно	Образователни институции, Общинска администрация	Не е необходимо
Коледен благотворителен базар.	Декември 2023 г.	Образователни институции, Общинска администрация	Не е необходимо

Популяризиране на благотворителността.	Целогодишно	Образователни институции, Общинска администрация	Не е необходимо
Оперативна цел 4.1: Създаване на механизъм за разпознаване и развитие на младежка работа и разпространението й			
Дейност	**Срок**	**Отговорна институция**	**Финансиране**
Подкрепа на младежки инициативи	Целогодишно	Общинска администрация, Образователни институции, Кметове на кметства	Бюджетите на отделните институции
Оперативна цел 4.2: Насърчаване на иновативни подходи в младежката работа			
Дейност	**Срок**	**Отговорна институция**	**Финансиране**
Училищни и общински информационно-обучителни събития. Провеждане на училищни кампании за насърчаване на младежите.	Целогодишно	Образователни институции, Общинска администрация	Не е необходимо
Оперативна цел 5.1: Насърчаване на социалното включване на младите хора от уязвими групи			
Дейност	**Срок**	**Отговорна институция**	**Финансиране**
Организиране на стажантски програми за придобиване на административни умения и управленски опит в публичния сектор.	Целогодишно	Общинска администрация	Не е необходимо
Оперативна цел 5.2: Насърчаване на толерантност и ненасилие, превенция на агресия сред младите хора, включително и в онлайн пространствата			
Дейност	**Срок**	**Отговорна институция**	**Финансиране**
Провеждане на кампании за превенция на трафика на хора и опасностите в Интернет пространството.	Целогодишно	Образователни институции, Общинска администрация	Не е необходимо
Провеждане на кръгла маса на тема „Не на агресията”	Март 2023 г.	Образователни институции, Общинска администрация	Не е необходимо
Оперативна цел 5.3: Засилване на чувство за принадлежността към ЕС и споделяне на европейските ценности			
Дейност	**Срок**	**Отговорна институция**	**Финансиране**
Информационни срещи за запознаване на младежите за начините и условията за кандидатстване по Европейски програми	Целогодишно	Образователни институции, Общинска администрация	Не е необходимо

Оперативна цел 6.1: Създаване на условия и насърчаване на младите хора към здравословен начин на живот, здравословно хранене, физическа активност и спорт			
Дейност	**Срок**	**Отговорна институция**	**Финансиране**
Стимулиране на детския и младежки спорт и туризъм.	Целогодишно	Образователни институции, Общинска администрация	Бюджетите на отделните институции
Създаване на условия за спорт и отдих на активните младежи и жители на община Вълчедръм.	Целогодишно	Образователни институции, Общинска администрация	Бюджетите на отделните институции
Организиране на спортни мероприятия от Спортен календар на Община Вълчедръм 2023 г.	Целогодишно	Образователни институции, Народни читалища, Общинска администрация	Бюджетите на отделните институции
Оперативна цел 6.2:Превенция на проблеми, свързани с психичното здраве на младите хора			
Дейност	**Срок**	**Отговорна институция**	**Финансиране**
Инициатива за възрастова толерантност между поколенията.	Целогодишно	Образователни институции, Общинска администрация	Не е необходимо
Оперативна цел 6.3: Превенция на проблеми, свързани със сексуалното и репродуктивно здраве на младите хора			
Дейност	**Срок**	**Отговорна институция**	**Финансиране**
Информация по въпросите за сексуалното и репродуктивно здраве, превенция на болести, предавани по полов път. Общински инициативи - седмица на здравословното хранене - дискусии, демонстрации.	Целогодишно	Образователни институции, Общинска администрация	Не е необходимо
Оперативна цел 6.4: Постигане на осъзната промяна в мисленето и поведението на младите хора по отношение на опазване на околната среда			
Дейност	**Срок**	**Отговорна институция**	**Финансиране**
Информационна кампания за популяризиране на местното самоуправление и местната администрация.	Октомври 2023 г.	Общинска администрация	Не е необходимо
Отбелязване на Световния ден на Земята – почистване на градски площи и детски площадки. Забавни интерактивни тематични игри.	Април 2023 г. Септември 2023 г.	Образователни институции, Общинска администрация	Бюджетите на отделните институции
Оперативна цел 7.1: Повишаване на достъпа до култура и нивото на културно участие на младите хора			

Дейност	Срок	Отговорна институция	Финансиране
Привличане на младежи в дейността на читалищата в общината.	Целогодишно	Общинска администрация, Народни читалища	Не е необходимо
Оперативна цел 7.2: Насърчаване на лични творчески умения			
Дейност	**Срок**	**Отговорна институция**	**Финансиране**
Подпомагане реализирането на младежки инициативи и кампании	Целогодишно	Образователни институции, Общинска администрация	Не е необходимо
Организиране на празници и отбелязване на събития от Културен календар на Община Вълчедръм 2023 г.	Целогодишно	Образователни институции, Народни читалища, Общинска администрация	Бюджетите на отделните институции

Заложените инициативи, кампании и проекти за 2023 г. включват приоритети и цели, които ще допринесат за сплотяване на младежите, опознаването им, подобряване на комуникативността и работата им в екип.

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ И КООРДИНАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

Изключително важно за ефективното изпълнение на Плана е организацията и координацията на дейностите и оперативното взаимодействие между:

- Министерство на образованието и науката;
- Министерство на младежта и спорта;
- Общинска администрация Вълчедръм и кметства в общината;
- Дирекция „Бюро по труда“;
- Социални и здравни институции;
- Училища и детски градини;
- ЦПЛР-ОДК
- Народни читалища;
- Спортни клубове;
- Самодейци.

Настоящият план се приема за 2023 г. и определя целите и приоритетите на общинската политика за младите хора, като в процеса на изпълнение той може да бъде актуализиран в зависимост от постигнатите резултати и евентуалните промени, които биха могли да настъпят в политиките за младежта.